

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 29. juni 2015 af Østre Landsrets 20. afdeling
(landsdommerne Tine Vuust, B. Tegldal og Nanna Bille (kst.)).

20. afd. nr. B-1236-14:

Snogebæk Vandværk

(advokat Peter Paldan Sørensen)

Biintervenient: Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD)

mod

Bornholms Spildevand A/S

(advokat Pernille Aagaard Truelsen v/advokat Asger Janfelt

i henhold til proceduretilladelse)

Biintervenient: Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA).

Dom afsagt af Retten på Bornholm den 28. marts 2014 (BS 169/2013) er anket af Snogebæk Vandværk med påstand som for byretten om, at indstævnte, Bornholms Spildevand A/S, dømmes til at betale 38.794,94 kr. med procesrente fra den 10. februar 2013, subsidiært fra den 23. februar 2013.

Bornholms Spildevand A/S har endeligt påstået frifindelse mod betaling af 715 kr., subsidiært stadfæstelse.

Supplerende sagsfremstilling

Af regulativ for private vandværker på Bornholm af 31. maj 2007, udarbejdet af Bornholms Regionskommune, fremgår om afregningsmålere blandt andet:

- ”9.2 Ejer af en ejendom, der er tilsluttet vandforsyningen, har pligt til at installere en måler til brug for afregning af ejendommens samlede vandforbrug.
- ...
- 9.4 Afregningsmåleren stilles til rådighed af vandforsyningen og forbliver vandforsyningens ejendom.
- 9.5 Vandforsyningen har til enhver tid ret til at aflæse afregningsmålere.
- 9.6 Afregningsmålere vedligeholdes af vandforsyningen og for dennes regning. Vandforsyningen er berettiget til når som helst for egen regning at udskifte og kontrollere målere.”

På et møde mellem parterne i januar 2013 fremlagde Snogebæk Vandværk følgende opgørelse over vandværkets omkostninger ved opsætning af nye, digitale vandmålere:

”

9 stk. vandmålere – 4 m ³ á kr. 1.067,00	Kr. 9.603,00
764 stk. vandmålere – 2½ m ³ á kr. 718,00	Kr. 548.552,00
Fragtomkostninger	Kr. 4.323,00
Diverse materialer ved opsætning	Kr. 21.036,32
Aflæsningsudstyr og software	Kr. 30.280,00
Administration ved opsætning	Kr. 16.400,00
Personaleomkostning ved opsætning (386,5 time á kr. 210,-)	Kr. 81.165,00
Servicebil og div. materialer ved opsætning	Kr. 10.000,00
Årlig kontrol og aflæsning 34 km x kr. 3,80 x 12 mdr. 8 tim. x kr. 210,- x 12 mdr.	Kr. 23.505,60
I alt (udgift pr. måler kr. 963,60: 12 år = kr. 80,30: 2 = kr. 40,15)	Kr. 744.864,92

”

Som anført i dommen fremsendte Snogebæk Vandværk den 23. januar 2013 en faktura til Bornholms Spildevand A/S for benyttelse af vandmålerdata på i alt 38.794,94 kr. Beløbet er i fakturaen opgjort som 773 målere á 40,15 kr. med tillæg af moms.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af Per Martlev Hansen, der har forklaret blandt andet, at Bornholms Spildevand A/S' holdning er, at udveksling af data er gratis. Der har altid været et godt forhold mellem parterne, og Bornholms Spildevand A/S vil gerne betale Snogebæk Vandværk for udlevering af målerdata, men betalingen skal stå i forhold til indsatsen. Snogebæk Vandværk ønskede en forhandling om prisen, men i deres oplæg var prisen fastsat alt for højt. Samtlige vandmålere inden for Snogebæk Vandværks område, også på de 210 ejendomme uden for kloaklandet, er nu digitale. Snogebæk Vandværk aflæser målerne ved at køre rundt til de enkelte ejendomme (skraldevognsmo-dellen). Med det rette udstyr vil det være muligt at foretage aflæsningen centralt. Hvis en vandmåler går i stykker i Snogebæk, skal vandværket betale i modsætning til de steder, hvor Bornholms Vand leverer vandet. Tidligere varetog Bornholms Spildevand A/S selve kundehåndteringen i henhold til den dagældende serviceaftale og udsendte rykkere m.v. Den årlige aflæsning af målere udgør i forhold hertil en meget begrænset opgave.

Retsgrundlaget

I lov nr. 1098 af 29. december 1997, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 27. juni 2013, om afgift af spildevand er det i § 7, stk. 10, anført:

”Almene vandforsyningsanlæg skal efter anmodning fra de kommunale myndigheder mindst een gang årligt afgive oplysninger om fordelingen af den mængde vand, hvoraf der betales afgift efter lov om afgift af ledningsført vand, på de enkelte ejendomme.”

Af Miljøstyrelsens betænkning om principper for beregning af vandafledningsbidrag fra 1999 fremgår om udlevering af målerdata blandt andet:

”4.1.1 Nugældende lovgivning og problemstilling

Vandafledningsbidraget beregnes og opkræves efter målt eller skønnet vandforbrug. Ved opkrævning efter målt vandforbrug anvendes vandforsyningsvirksomhedernes data om de enkelte ejendommers vandforbrug (målerdata).

Indledningsvis bemærkes, at det ikke vurderes at være et problem for de

kommunale kloakforsyninger at modtage målerdata fra kommunale vandforsyningsvirksomheder til brug for beregning og opkrævning af det årlige vandafledningsbidrag.

I nedenstående er der derfor alene fokuseret på problemstillingen om udlevering af målerdata fra private vandværker.

Problemstillingen er medtaget i udvalgets kommissorium, fordi der ikke i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. er fastsat bestemmelser, der regulerer kommunernes adgang til at modtage målerdata til brug for fastsættelse af vandafledningsbidrag for de kloakerede ejendomme i kommunen.

I kloakerede oplande med vandforsyning fra private vandværker, er kommunerne derfor henvist til at forsøge at indgå aftaler med de private vandforsyningselskaber om udlevering af data.

...

Såfremt en kommune ikke kan lave en aftale med den private vandforsyning, må kommunen selv skaffe oplysningerne eksempelvis ved udsendelse af selv-aflæsningskort til de tilsluttede grundejere.

...

4.2 Udlevering af målerdata fra almene vandforsyninger m.v.

4.2.1 Regulering om udlevering af målerdata fra private vandværker m.v. i lov om afgift af spildevand

Som nævnt ovenfor, er der ikke i lov om betaling for spildevandsanlæg m.v. indsat hjemmel til, at kommunen til brug for opkrævningen af vandafledningsbidrag kan kræve målerdata udleveret fra private vandforsyninger eller andre.

Derimod er der med lov nr. 1098 af 29. december 1997 om ændring af forskellige afgiftslove, indsat et nyt stk.10 i § 7 i lov om afgift af spildevand, der pålægger privat og kommunale almene vandforsyningsanlæg efter anmodning en gang årligt vederlagsfrit at afgive oplysninger om de tilsluttede ejendommers afgiftspligtige vandforbrug, jf. lov om afgift af ledningsført vand.

Der er dog kun tale om de måleroplysninger, der vedrører kommunens opkrævning af spildevandsafgift.

Med lovændringen er det således ikke muligt for kommunen/kloakforsyningen at indhente oplysninger vedrørende vandforbrug for alle ejendomme, der kan være tilknyttet den offentlige kloak, men alene ejendomme med egen udledning eller eget spildevandsanlæg, da kommunen alene skal opkræve spildevandsafgift for ejendomme, der ikke er tilsluttet et offentligt spildevandsanlæg.”

Procedure

Snogebæk Vandværk har til støtte for deres påstand anført, at Bornholms Spildevand A/S efter deres påstand er enig i, at man som udgangspunkt skal betale et beløb for de oplysninger om vandforbrug, som vandværket leverer til spildevandsselskabet. Vandmålerne tilhører Snogebæk Vandværk, der herefter må være berettiget til at kræve betaling for det udførte arbejde. Uden nærmere aftale om størrelsen heraf udgør betalingen det opkrævede beløb, medmindre denne pris må anses for at være ”ubillig”, jf. princippet i købelovens § 5. Bornholms Spildevand A/S har ikke dokumenteret, at den opkrævede pris er ubillig. Det er heller ikke godtgjort, at Snogebæk Vandværk på andet grundlag er forpligtet til at levere sin ydelse væsentligt billigere end det fakturerede beløb.

Bornholms Spildevand A/S har til støtte for den principale påstand anført, at pligten til at betale spildevandsafgift følger af spildevandsafgiftslovens § 1, stk. 1, hvorefter der betales en afgift til statskassen af spildevand, der udledes her i landet til søer, vandløb eller havet. Endvidere betales der afgift af spildevand, der nedsives eller udledes på marker og lignende med henblik på nedsivning. Afgiftspligten påhviler for det første spildevandsanlæg, hvortil der er tilsluttet mere end en ejendom, jf. lovens § 2, stk. 1. Herudover påhviler afgiftspligten efter lovens § 2, stk. 2, ejeren af en ejendom med afløb, der udleder spildevand uden om de i stk. 1 nævnte spildevandsanlæg, dvs. ejendomme uden for kloakopland.

For så vidt angår de 210 ejendomme, som er beliggende uden for kloakopland, følger det af spildevandsafgiftslovens § 7, stk. 10, at oplysninger om vandforbruget skal udleveres vederlagsfrit, idet oplysningerne afgives til brug for spildevandsselskabets opkrævning på regionskommunens vegne af den offentlige spildevandsafgift til statskassen, som er pålagt de enkelte kunder ved spildevandsafgiftslovens § 2, stk. 2. Offentlige myndigheder og andre, der handler på det offentlige vegne, må som udgangspunkt kunne kræve, at borgerne opfylder deres offentligretlige forpligtelser i henhold til lovgivningen uden at skulle betales herfor. Vandværket kan derfor kun kræve betaling, hvis dette udtrykkeligt er hjemlet i lovgivningen, hvilket ikke er tilfældet.

Bornholms Spildevand A/S har endvidere anført, at det anerkendes, at spildevandsselskabet skal betale de meromkostninger, der er forbundet med at udlevere målerdata for 563 ejendomme beliggende inden for kloakopland, idet spildevandsafgiften for disse ejendomme påhviler Bornholms Spildevand A/S, jf. spildevandsafgiftslovens § 2, stk. 1. Det bestrides imidlertid, at meromkostningerne også inkluderer omkostningerne til indkøb og opsæt-

ning af selve vandmålerne eller øvrige omkostninger forbundet med måling af vand, da vandværkets virksomhed efter den takstmæssige regulering i vandforsyningslovens § 52 a skal hvile i sig selv. Målerne er opsat med henblik på opfyldelsen af Snogebæk Vandværks egne forpligtelser i henhold til målerbekendtgørelsen, hvorefter der senest den 1. januar 1999 på alle ejendomme, der er tilsluttet almene vandforsyninger, skal være installeret vandmålere på ejendomsniveau. Beslutningen om at udskifte målerne er truffet af vandværket selv, og udgifterne hertil er allerede finansieret via målerlejen, som opkræves hos forbrugerne, og i øvrigt over vandprisen. På grundlag af Snogebæk Vandværks egen omkostningsspecifikation kan meromkostningerne ved måleraflæsningen højst udgøre 1,27 kr. ekskl. moms per måler, hvilket for 563 ejendomme udgør i alt 715 kr.

Til støtte for den subsidiære påstand er det gjort gældende, at der under alle omstændigheder ikke er grundlag for at fastsætte meromkostningerne til et højere beløb end de omkostninger, som Bornholms Spildevand A/S selv kunne have indhentet de samme oplysninger for, og som af byretten er fastsat til 8,50 kr. ekskl. moms pr. måler.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter spildevandsafgiftslovens § 1 skal der betales en afgift til staten af spildevand, der udledes her i landet. Pligten til at betale vandafledningsafgift påhviler i kloakerede områder spildevandsanlægget, mens det uden for disse områder påhviler ejeren af den enkelte ejendom, jf. § 2. Vandafledningsafgift beregnes uden for de kloakerede områder på grundlag af den enkelte ejendoms vandforbrug. Med henblik på opkrævningen heraf har vandforsyningselskabet i medfør af § 7, stk. 10, pligt til én gang årligt at afgive oplysninger til de kommunale myndigheder om det afgiftspligtige vandforbrug på disse ejendomme.

Landsretten finder, at en sådan pligtmæssig afgivelse af oplysninger til brug for det offentliges opkrævning af en afgift - i overensstemmelse med det i Miljøstyrelsens betænkning fra 1999 om "Principper for beregning af vandafledningsbidrag" anførte - skal ske vederlagsfrit. Det forhold, at myndighedsopgaven efter lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold § 15 er overdraget til et af kommunen ejet aktieselskab, ændrer ikke herved.

Snogebæk Vandværk kan derfor ikke kræve vederlag for videregivelse af oplysninger om vandforbruget for de ejendomme, der ligger uden for de kloakerede områder.

For så vidt angår videregivelse af oplysninger om vandforbrug inden for de kloakerede områder, er parterne enige om, at Bornholms Spildevand A/S skal betale Snogebæk Vandværk et vederlag herfor, men parterne har ikke kunnet opnå enighed om størrelsen af dette vederlag, idet Snogebæk Vandværk er af den opfattelse, at vederlaget også skal dække en del af omkostningerne ved opsætning og vedligeholdelse af digitale vandmålere.

Landsretten tiltræder byrettens afgørelse om, at vederlaget som udgangspunkt skal fastsættes som de meromkostninger, der er forbundet med videregivelse af målerdata.

Landsretten finder, at udgifterne til vandmålerne ikke kan henregnes til en sådan meromkostning. Der er herved lagt vægt på, at vandmålerne tilhører vandværket, at de digitale vandmålere er opsat til opfyldelse af en pligt, der påhviler Snogebæk Vandværk som led i varetagelsen af vandværkets primære opgaver, herunder at sikre at betaling for vand sker efter det målte forbrug på ejendomsniveau, og at det på det foreliggende grundlag må antages, at betalingen for opsætning af vandmålere er opkrævet forbrugerne gennem målerleje og den fastsatte pris for levering af vand.

Som sagen foreligger oplyst for landsretten, er der ikke grundlag for at fastsætte meromkostningerne til et højere beløb end de 1,27 kr. pr. målerenhed, der er beregnet på grundlag af en årlig udgift til kontrol og aflæsning af målerne på cirka 24.000 kr.

På denne baggrund tages Bornholms Spildevand A/S's principale påstand til følge, idet der dog ikke findes grundlag for at forrente kravet fra et tidligere tidspunkt end den 23. februar 2013.

Under hensyn til sagens udfald og betydning skal Snogebæk Vandværk betale sagsomkostninger for landsretten til Bornholms Spildevand A/S med i alt 25.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand ekskl. moms.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Bornholms Spildevand A/S frifindes mod betaling af 715 kr. med procesrente fra den 23. februar 2015 til Snogebæk Vandværk.

I sagsomkostninger for landsretten skal Snogebæk Vandværk betale 25.000 kr. til Bornholms Spildevand A/S.

Det idømte skal betales inden 14 dage efter denne doms afsigelse.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

(Sign.)

— — —
Udskriftens rigtighed bekræftes. Østre Landsret, den 29-06-2015

Stefan Andersen
Kontorfuldmægtig